

KRALJEVINA JUGOSLAVIJA

UPRAVA ZA ZAŠТИTU

Klasa 45 (2)

INDUSTRISKE SVOJINE

Izdan 1. Jula 1930.

PATENTNI SPIS BR. 7136

Hofherr-Schranz-Clayton-Shuttleworth A. G., Kispest,
Mađarska.

Vozna poljoprivredna mašina za sortiranje zrnavlja.

Prijava od 7. maja 1929.

Važi od 1. februara 1930.

Pronalazak se odnosi na voznu poljoprivrednu mašinu za sortiranje zrnavlja, koje ima da prođe kroz više naprava za sortiranje, koje izvodi naizmenično kretanje.

U mašinama navedene vrste, u koje više spadaju mašine za vršenje, mašine za čišćenje semena i tome slično, pokreću se prinudno tamo i amo naprave za sortiranje normalno od naročitih pogona vratila pomoću krivaje, ekscentra ili tome slično. Ovaj način građenja je komplikovan i skup zbog naročitog pogona pojedinih naprava za sortiranje, i osim toga ima ovaj prinudni pogon taj nedostatak, da reakcione udare, usled velike težine naprave za sortiranje, koja se kreće tamo i amo, mora primiti okvir mašine, koji s pogledom na to, da bi se izbeglo prevremeno razvrdavanje, mora biti jako izведен, što pak kod poljoprivrednih mašina vodi do teškog i vrlo skupog načina rada, koji u mnogim slučajevima nije dopustljiv. Usled pomenutih reakcionih udara prouzrokovano stalno drmusanje celog postolja mašine može pri tom štetno uticali i na dejstvo pojedinih naprava za sortiranje ugrađenih u mašini, na pr. trijera (mašine za trebljenje) ili tome sl.

Radi upropasćavanja pomenutog načina građenja već je bilo predloženo, da se različite naprave za sortiranje pokreću zajedničkom krivajom, koja leži na mašinskom postolju. Ma da se tamo i amo krećuće mase pojedinih naprava za sortiranje me-

đusobno delimično izravnaju, dakle mogu se uštediti mnogo upotrebljavani naročili tipovi za izravnanje, ostaju kod prinudnog kretanja pomoću krivaje ili ekscentra neizbežni snažni udari na postolje mašine i sa ovim već pomenuti nedostaci postoje u glavnom i kod ovog načina građenja.

Svi nedostaci poznatih građenja odstranjeni su kod predmeta pronalaska time, što naprave za sortiranje dobijaju na svojstven način slobodno klateće kretanje, pri čem se klateće kretanje pojedinih naprava za sortiranje prouzrokuje upravo reakcionim silom neuravnoteženih, ekscentričnih rotirajućih masa. To se po pronalasku posliže time, što krivaja ili ekscentar, koji pokreće tamo i amo više naprava za sortiranje, leži na jednoj napravi za sortiranje, koja se kreće tamo i amo i zajedno se klati sa ovom napravom. Na ovaj način ne dobija se samo prost, dakle jeflini pogoni mehanizam, već je principiјelnim prekidima udara omogućeno, da se mašinsko postolje bez smanjivanja izradi u znalo lakšem, dakle jeflinijem izvođenju nego do sada.

Na nacrtu su šematički представљена dva izvođenja pronalaska. Sl. 1 pokazuje po pronalaska sagradenu vršalicu u vertikalnom podužnom preseku izostavljajući delove, koji nisu potrebni za razumevanje pronalaska. Sl. 2 pokazuje vertikalni podužan presek jedne mašine za odabiranje semena. Sl. 3 je čeonii izgled sl. 2.

U sl. 1 označava a veliku gornju čistilicu, a b malu donju čistilicu jedne vršalice. Način izvođenja ovih čistilica može biti proizvoljan, odnosno običan.

Gornja čistilica a obešena je pomoću zglobnih poluga a o šipove x , x a donja čistilica b pomoću zglobnih poluga b o šipove y , y , u jednoj vertikalnoj ravni na okviru d vršalice.

Po pronalasku na jednoj čistilici na pr. na gornjoj čistilici a leži krivaja g , čiji krak g ima dužinu, koja je dva puta veća od nameravanog skretanja čistilica a , b . Krak g krivaje zahvala pomoći proste poluge drugu, kod pretstavljenog primera donju čistilicu b .

Pogon krivaje g može se izvesti pomoću remena sa doboša i vršalice, čije, na nacrtu preslavljenja ležišta su ugrađena u postolje vršalice.

Pri obrtanju krivaje g obe čistilice a i b usled reakcionog dejstva ekscentrično rotirajućih masa krivaje, počinju da se slobodno klate, pri čem ležište f krivaje g , kao i prosta poluga h , dalje ležište h ove poluge, uzimaju udela u ovom klaćenju. Na krivaje g mogu se po potrebi utvrditi i druge ekscentrične mase.

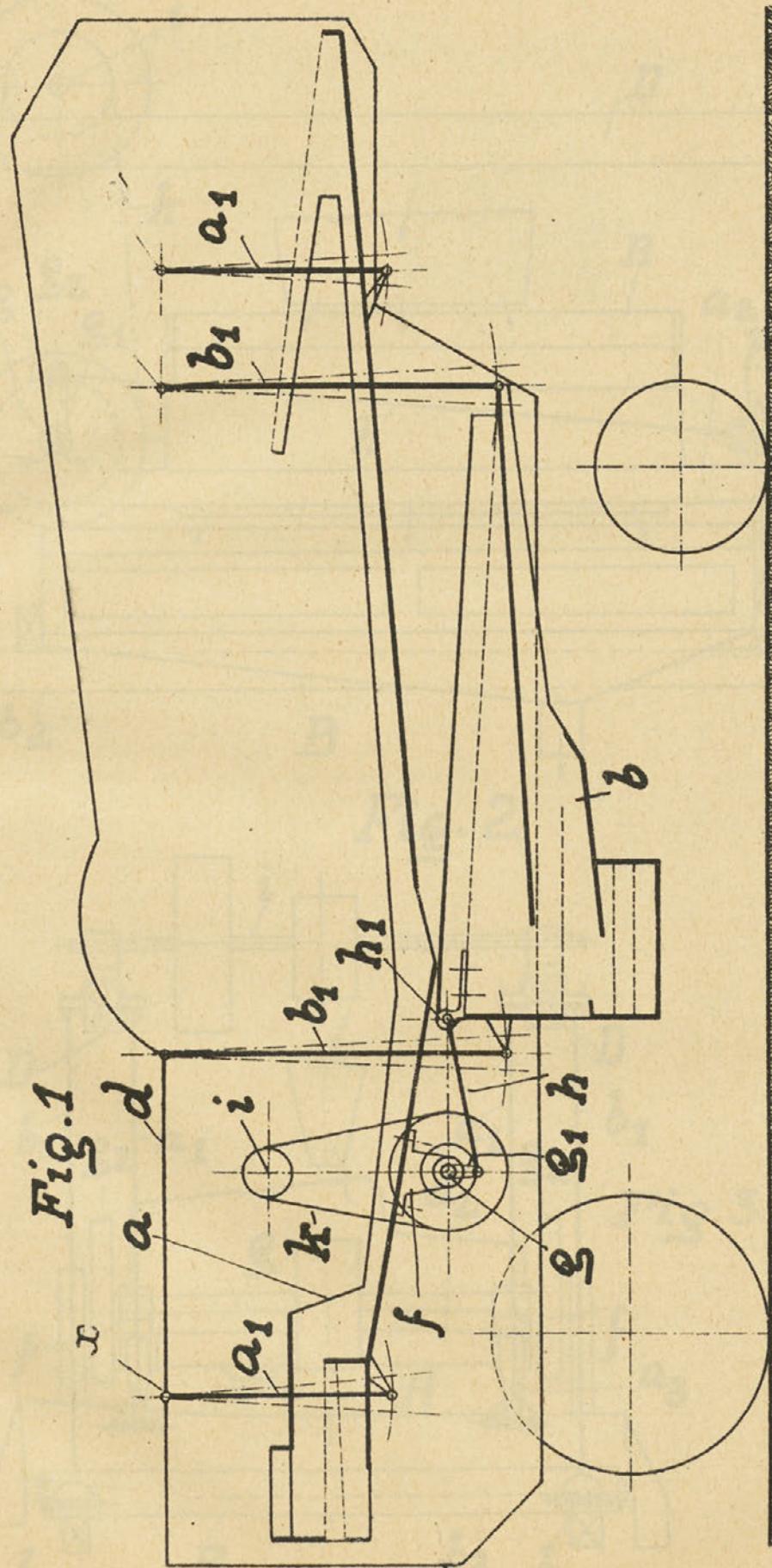
U nacrtu predstavljeno izvođenje može biti eventualno i obrnuto, pri čemu dakle ležište f krivave g nije namešteno na gornju čistilicu, nego na donju čistilicu b i poluga h pomoću na gornjoj čistilici h utvrđenog ležišta h_1 deluje na ovu gornju čistilicu a . U nacrtu prestatvljeno rešenje je u toliko bolje, što pri ovom rešenju, zadržavajući i inače već uobičajeni i korištan raspored dobošne osovine i , može biti neposredno i na prost način uzeta pogonska sila za čistilice a , b sa iste osovine i .

U sl. 2 i 3 prestatvljenoj mašini za sortiranje zrnavlja označava *A* silo proizvoljnog, poznalog, odnosno uobičajenog tipa, kome pridolazi zrnavlje za čišćenje iz jednog levka, i *B* označava odabirač tako

zvani Paddx-odabirač, postavljen sa odbojnim površinama na cik-cak, koji je po sebi isto tako poznat. Sito A je pomoću četiri viseće šipke s_1 i odabirač B je pomoću čeliru viseće šipke b_1 utvrđen na gornjem nosaču D okvira maštine nameštenog na ločkovima radi prevoženja, koji radi uprošćenja nije predstavljen. Sito A leži na gredama a_2 koje su pomoću podupirača a_3 vezane na zglob sa visećim šipkama a_1 i odabirač B leži na gredama b_2 , koje su pomoću ležišta b_3 vezane na zglob sa visećim šipkama b_1 . Na gredama a_2 sita A su ležišta f , u kojima se obrće krivaja g pomoću kajša k osovinom i , koja leži na čvrstom nosaču maštine D , koja je u vezi sa proizvoljnim matorom nepredstavljenim na nacrtu. Krivajni kraci g_1 krivaju g deluju pomoću poluga h preko ležišta h_1 na konsolu h_2 . Ako se krivaju g stavi u obrtanje, to prelazi u slobodno naizmenično kretanje klaćenjem kako sito A tako i odabirač B usled reakcionog dejstva neuravnoteženih masa krivajnog mehanizma g , g , h , h_1 . Krivajni kraci g mogu biti spojeni pločama g_2 , koje nisu centrično uravnotežene, ili mogu biti izvedeni kao takve ploče g_2 .

Patentni zahtevi:

1. Vozna poljoprivredna mašina (vršalice, mašine za čišćenje semena) sa napravama za čišćenje i sortiranje, koje su klateći abešene i kreću se tamо i amo, naznačena time, što zamajna masa leži na jednoj napravi za čišćenje odn. sortiranje, i što je pomoću krivajnog mehanizma spojena sa drugom napravom za čišćenje, odn. za sortiranje.
  2. Mašina (vršalica) po zahtevu 1 naznačena time, što krivaja, koja prenosi zamajne mase na krak krivaje, leži na gornjoj (drugoj) čistilici, spojenoj sa napravom za odabiranje slame i napada krak krivaje zamajne mase pomoću zglobne poluge na donjoj (prvoj) čistilici.

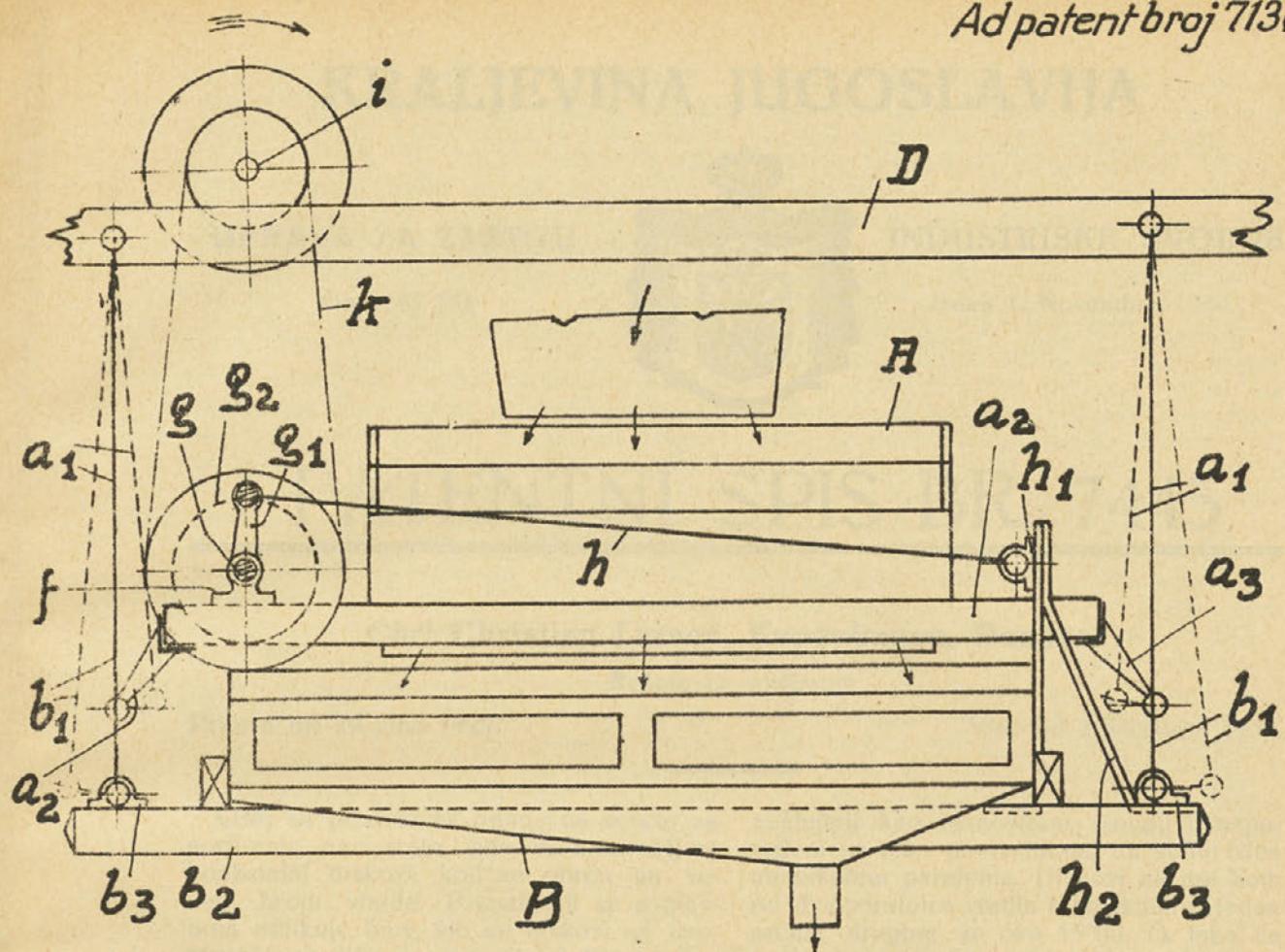

Fig. 2

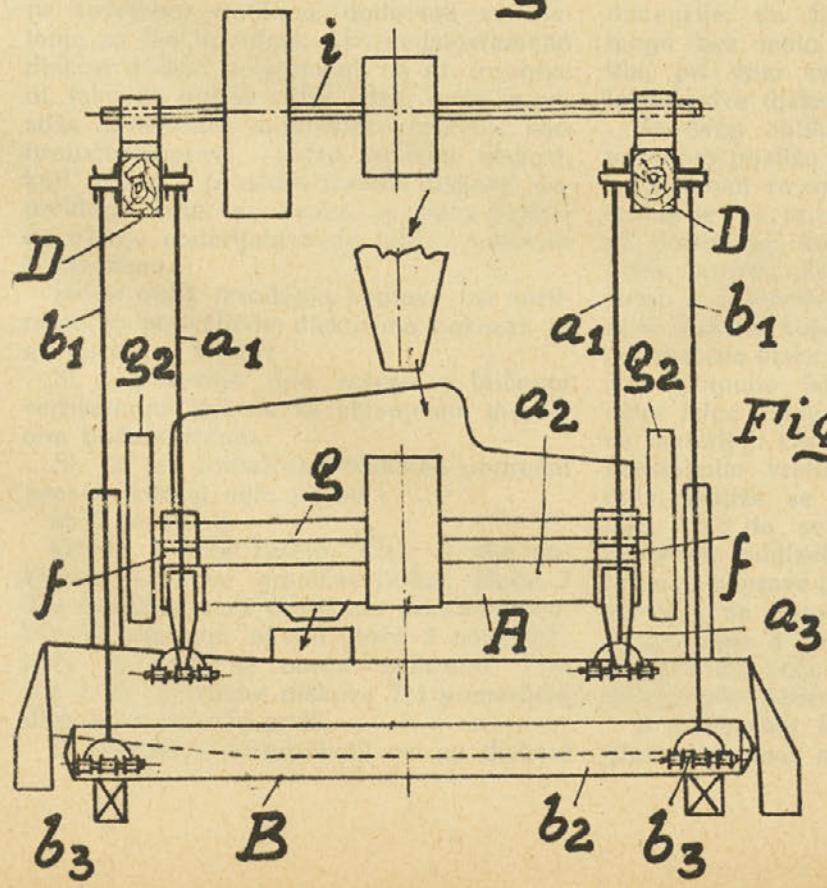

Fig. 3

